

Vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmä

Päätös

Oikeusministeriö asettaa vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on:

- koordinoita yleisten vaalien turvallisuuden varmistamiseen ja varautumiseen liittyvää poikkihallinnollista viranomaisyhteistyötä,
- seurata vaalihäirintään ja vaalien turvallisuuteen liittyvää kotimaista sekä kansainvälistä keskustelua ja kehitystä,
- osallistua Euroopan tason vaaliyhteistyöverkoston toimintaan vaaliturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä,
- parantaa tiedonvaihtoa informaatiovaikuttamisen, hybridiuhkien ja kyberturvallisuuden tilannekuvista sekä sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta vaalien toimittamiseen tai vaaleja kohtaan tunnettuun luottamukseen,
- tarjota vaaliturvallisuuden asiantuntemusta ja koordinoita yhteistyötä vaalien muiden keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa,
- tehdä yhteistyötä muiden yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta huolehtivien viranomaisten, verkostojen ja työryhmien kanssa sekä varmistaa toimiva työnjako Vaali-VIRT-verkoston ja valtioneuvoston informaatiovaikuttamisen verkoston kanssa,
- tukea oikeusministeriötä ja muita vaaliviranomaisia vaaliturvallisuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

Taustaa

Yleiset vaalit järjestetään Suomessa luotettavasti. Vaalijärjestelmä on vakaa ja turvallinen. Yhteiskunnallisen toimintaympäristön muuttuessa vaalijärjestelmän vakauden ylläpitäminen edellyttää viranomaisyhteistyön jatkuvaa kehittämistä ja vaalihäirinnän (epäasiallisen vaalivaikuttamisen) parempaa tunnistamista.

Oikeusministeriö asetti kesäkuussa 2018 *vaalivaikuttamisen koulutushankkeen*, jonka tehtäviksi määriteltiin koulutus ja viranomaiskoordinaation kartoitus. Hankkeen loppuraportin (Valtioneuvoston julkaisuja 2019:22) mukaan vuoden 2019 eduskuntavaalien turvallisuutta tukenut varautumistyö oli onnistunutta ja ”(t)yöryhmän vakinaistaminen tukisi varautumisen pitkäjänteisyyttä sekä nopeampaa toimintaa muuttuvassa informaatioympäristössä. Ryhmä aktivoituisi vaalien alla mutta seuraisi tehtäväalan muutoksia ja kansainvälistä keskustelua myös kansallisten vaalien välillä. Toimenpide noudattaisi Euroopan komission syyskuussa 2018 julkaisemaa suositusta¹ vaaliyhteistyöverkostoista.”

Oikeusministeriö asetti vuonna 2020 *vaalivarautumisen yhteistyöryhmän* toimikaudeksi 2.3.2020 – 30.6.2023. Nyt asetettava vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmä jatkaisi sanotun työryhmän työtä. Vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmän toimikausi olisi nyt 1.7.2023 – 30.6.2027. Sanottuna ajanjaksona toimitetaan kertaalleen kaikki yleiset vaalit eli presidentinvaali ja europarlamenttivaalit vuonna 2024, alue- ja kuntavaalit vuonna 2025 ja eduskuntavaalit vuonna 2027.

Suomessa noudatetaan varautumisessa kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamallia. Keskeisiä toimijoita ovat mm. Turvallisuuskomitea, ministeriöiden valmiuspäälliköt ja –sihteerit sekä Huoltovarmuuskeskus. Koska esimerkiksi sähköverkkojen, tietoliikenneyhteyksien ja muun vaalien kannalta merkittävän yhteiskunnan perusinfrastruktuurin turvaaminen hoidetaan keskitetysti, vaalien varautumisessa voidaan tukeutua tähän työhön.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kyberturvallisuuskeskus organisoii valtionhallinnon toimijoille sekä huoltovarmuuskriittisille sektoreille tiedonvaihtoryhmiä. Vaali-VIRT-ryhmä perustettiin marraskuussa 2018 ja se on toiminut sen jälkeen vaalien tietoturvallisuuden varmistamiseen osallistuvien keskeisten viranomaisten operatiivisena tiedonvaihto- ja yhteistoimintaryhmänä vaalien toimittamisprojektien aikana. Vaali-VIRT-ryhmän työtä on tarkoitus jatkaa nyt asetettavan vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmän rinnalla.

Organisointi

Vaaliturvallisuuden yhteistyöryhmässä olisi edustettuna oikeusministeriön lisäksi valtioneuvoston kanslia (ml. valtioneuvoston tilannekeskus), ulkoministeriö, Turvallisuuskomitea, Kyberturvallisuuskeskus, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Oikeusrekisterikeskus, Huoltovarmuuskeskus ja Keskusrikospoliisi. Lisäksi työhön osallistuisi myös Suojelupoliisin edustaja.

¹ Euroopan komissio julkaisi syyskuussa 2018 Vapaat ja oikeudenmukaiset vaalit –paketin, joka sisältää monia toimenpiteitä ja suosituksia, joiden tavoitteena on puuttua vaaleihin mahdollisesti kohdistuviin uhkiin ja siten vahvistaa unionin demokraattisten järjestelmien kestävyttä. Komission suosituksen (C(2018) 5949 final) mukaan jäsenvaltion tulee perustaa kansallinen vaaliverkosto, jossa ovat mukana kansalliset vaaleista vastaavat viranomaiset, tietosuojaa valvovat viranomaiset sekä verkkomaailmaa valvovat viranomaiset, erityisesti audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaisia viranomaisia ja viranomaisia, jotka mainitaan direktiivissä toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa.

Sanotut viranomaiset voivat tarvittaessa esittää tässä päätöksessä nimettäville henkilöille sijaisia/varahenkilöitä ja yhteistyöryhmä toteaa henkilömuutokset kokouksessaan. Yhteistyöryhmään osallistuminen on kunkin organisaation virkatyötä.

Yhteistyöryhmän jäsenissä on tasapuolisesti miehiä ja naisia.

Yhteistyöryhmä voi kutsua työhön mukaan pysyviä ja vierailevia asiantuntijoita.

Kokoonpano

Puheenjohtaja

Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö

Jäsenet

Valtioneuvoston kanslia:

-Saara Jantunen, Teemu Laulainen / valtioneuvoston tilannekeskus, Päivi Tampere

Ulkoministeriö:

-Vesa Kekäle, Liisa Talonpoika

Oikeusministeriö:

-Johanna Askolin, Atte Kuismin-Raerinne, Oula-Antti Labba, Laura Nurminen,

Tuomas Rekola, Elina Rissanen, Markku Saarinen

Oikeusrekisterikeskus:

-Juha Mäenalusta

Kyberturvallisuuskeskus:

-Juhana Aalto, Irina Lönnqvist, Otso Manninen

Turvallisuuskomitea:

-Mari Aro

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

-Nina Jokela

Huoltovarmuuskeskus:

-Antti Sillanpää

Keskusrikospoliisi:

-Aku Limnell

Yhteistyöryhmän sihteereinä toimivat Elina Rissanen ja Tuomas Rekola.

Kansliapäällikkö

Pekka Timonen

Yksikön päällikkö

Niklas Wilhelmsson

Jakelu

Työryhmän jäsenet, Suojelupoliisi

VN/17743/2023-OM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: